

مقدمات فرانقد ادبی

استنباطی باروترها نقد ادبی
از افلاطون تا جدیدترین نظریات

مؤلف:

دکتر مہرداد نصری

(مہر شاعر)

www.ketab.ir

نسخہ

عنوان: مقدمات فرائد ادبی: آشنایی با روش‌ها و تئوری‌های نقد ادبی از افلاطون تا جدیدترین نظریات

مؤلف: مهرداد نصرتی (مهر شاعر) ۱۳۴۸.

مشخصات نشر: کرمان: انتشارات فرهنگ عامه، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۴۲ ص. وزیری.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۶۰۰۰۰۰۹

وضعیت فهرست نویسی: قیفا

یادداشت: چاپ قبلی: مهرداد نصرتی ۱۳۹۱.

آشنایی با روش‌ها و تئوری‌های نقد ادبی از افلاطون تا جدیدترین نظریات.

موضوع: نقد ادبی

Literary criticism موضوع:

موضوع: نقد ادبی -- روش‌شناسی

Literary criticism -- Methodology موضوع:

موضوع: نقد ادبی -- تاریخ

Literary criticism-- History موضوع:

رده بندی کنگره: PNA۱

رده بندی دیویی: ۹۵/۸۰۱

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۶۷۸۵۷

مقدمات فرائد ادبی

آشنایی با روش‌های نقد ادبی
از افلاطون تا جدیدترین نظریات

مؤلف: دکتر مهرداد نصرتی (مهر شاعر)

نشر: فرهنگ عامه

ویراستار: ژیل کاکاپور

صفحه آرای: وحید محمدی پای‌اندر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۹۷-۰۶-۵

چاپ اول: اسفند ۱۴۰۰

قیمت: ۱۵۰,۰۰۰ تومان

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: پارس

• نشانی دفتر مرکزی: تهران، میدان

انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، روبه‌روی

پاساژ مهستان، بن‌بست سرو، پلاک

۱۰ واحد ۴ - تلفکس: ۰۲۱-۶۶۴۸۱۱۴۸

• دفتر کرمان: شهرک شهید باهنر، خیابان

بحرالعلوم ۱۴، مجتمع مس. بلوک یک،

واحد زیرزمین شماره همراه: ۰۹۱۳۹۳۸۷۳۳

Email: farhange_ame@yahoo.com

«همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.»

«این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.»

فهرست

۱۵	یادداشت
۱۷	پیشگفتار

فصل اول: مقاله‌ای در انتقاد و نقد ادبی ۲۱

۲۵	منشأ نقد
۲۶	نقد در قرون وسطا و عصرنوزایی
۲۸	مکتب نقد نخستین در زبان انگلیسی
۲۸	نقد سئنگرایی نوین (نئوکلاسیک)
۲۹	نقد افسانه ای (رمانتیک)
۳۰	نقد در دوران ویکتوریا
۳۱	نقد در اوایل قرن بیستم
۳۲	نقد جدید
۳۲	صورتگرایی روسی
۳۳	ساختارگرایی
۳۳	پساساختارگرایی
۳۴	نقد فمینیستی
۳۵	تاریخ گرایی نوین
۳۵	نظریه ادبی معاصر
۳۶	جمع بندی.... از دیدگاه فرهنگ اسلام

چستی‌ها و بایستگی‌های نقد ۴۳

فصل سوم: نام‌آورانی در عرصه نقد ۴۷

۴۷	افلاطون
۴۸	ارسطو
۴۹	هوراس (کوینتوس هوراتیوس فلاکوس)
۵۱	لونگینوس
۵۲	فلوطین (پلوتینوس)
۵۲	دانته الیگیری
۵۲	جیووانی بوکاچیو
۵۴	سر فیلیپ سیدنی
۵۶	جان درایدن
۵۶	ژوزف ادیسون
۵۷	الکساندر پوپ
۵۷	ویلیام وردزورث
۵۸	پرسی بیش شلی
۵۸	هیپولیت ادولف تاین
۶۰	متیو آرنولد
۶۰	هنری جیمز
۶۱	میخائیل میخائیلویچ باختین
۶۱	مفاهیم کلیدی

۶۲	مسئله کارناوال
۶۳	کرونوتوپ یا زمان - مکان
۶۴	گفتوگویی
۶۴	گروتسک
۶۵	ناهمگونی زبانی
۶۵	چندآوایی
۶۵	رابطه و نسبت بین خود و دیگران
۶۶	خود پایان ناپذیر

فصل چهارم: بررسی‌های تقابلی چند روش نقد ۶۷

۶۷	نقد نظری
۶۸	نقد عملی یا تجربی
۶۸	نقد صورت / نقد معنا
۶۹	نقد کل و اجزاء
۶۹	نقد ژانرگرا یا نقد بر اساس انواع ادبی
۷۰	نقد غیرژانرمحور
۷۳	نقد تأثرگرا، ذوقی یا احساسی یا برداشت‌گرا
۷۴	نقد فنی، فتوایی، حکمی یا نقد معیار
۷۵	نقد مطلق یا انحصاری / نقد التقاطی
۷۶	نقد خلاق
۷۶	نقد عینی یا پدیده‌نگر
۷۷	نقد بیانگرانه یا رمانتیک

۷۹	نقد اخلاقی
۸۱	نقد اعتقادی
۸۱	نقد اقتباس و تقلید
۸۲	نقد تاریخی
۸۳	نقد تطبیقی
۸۵	نقد تکوینی
۸۶	نقد جامعه‌شناختی
۸۸	نقد ژورنالیستی یا روزنامه‌ای
۸۹	نقد سبک‌گرا
۸۹	سبک‌شناسی صورت‌گرا
۹۰	سبک‌سنجی
۹۰	بررسی‌های هویتی یا اثر انگشتی
۹۱	امپریالیسم نقد مدرن
۹۲	نقد سیاسی
۹۲	نقد فرهنگی
۹۴	نقد فلسفی
۹۵	نقد بافت‌محور
۹۶	نقد موضوع‌محور

۹۷	نقد ارسطویی
۹۹	نقد افلاطونی و نظریه محاکات
۹۹	محاکات چیست؟

۹۹	نقد اسطوره‌ای و کهن‌الگویی
۱۰۳	نقد یونگی ادبیات
۱۰۴	نقد انسان‌محور جدید
۱۰۵	نقد با روش روشنفکران نیویورک
۱۰۶	نقد با محوریت علم شناخت
۱۰۸	نقد برابر نهادی یا تنوری تأثیر و دلهره تأثیر پذیری
۱۱۰	بررسی‌های آفریقایی - آمریکایی در ادبیات
۱۱۳	نقد بلاغی
۱۱۴	نقد بومگرا
۱۱۵	نقد بومگرا و بوم - فمینیسم
۱۱۶	نقد پدیدارشناسانه، مکتب ژنو
۱۱۹	نقد پسااستعماری
۱۲۲	پسااستعمار و ادبیات ایران
۱۲۵	نقد پسا ساختارگرا
۱۲۶	نقد پسا جنسیت‌گرایی
۱۲۸	نقد پست‌مدرن
۱۳۳	نقد تاریخی نوین یا بوطیقای فرهنگی
۱۳۷	نقد تذکره‌ای
۱۳۷	نقد تصحیح متون
۱۳۸	نقد جستاری
۱۳۹	نقد جنسیت‌محور
۱۴۱	حلقه وین (بوزیتویست‌های منطقی یا اثبات‌گرایان منطقی)
۱۴۳	نقد داروینی
۱۴۴	نقد روان - زندگی‌نامه‌ای
۱۴۵	نقد روان‌شناختی و روانکاوانه
۱۴۸	نقد روایت‌شناسی

- ۱۴۹ نقد زن محور
- ۱۵۰ نقد زیباشناختی
- ۱۵۱ دانشنامه بریتانیکا
- ۱۵۱ دانشنامه ویکیپدیای انگلیسی
- ۱۵۱ فرهنگنامه سخن
- ۱۵۷ نقد ساختارشکن یا واسازی
- ۱۵۹ نقد ساختارگرا، کلیت، صورت‌گرا یا پیکره‌گرا
- ۱۶۲ روایت‌شناسی ساختارگرا یا علم روایت
- ۱۶۲ نقد سراسرینی
- ۱۶۳ تعذیب
- ۱۶۴ تنبیه
- ۱۶۵ انضباط (بدن‌های رام)
- ۱۶۷ سراسرینی (پان اپیکور)
- ۱۶۷ نقد شکل‌مدار یا فرمالیستی
- ۱۶۹ فرمالیسم روسی: حلقه‌های مسکو و پترزبورگ...
- ۱۷۰ نقد طبیعت‌گرا
- ۱۷۱ نقد عملگرایی نوین
- ۱۷۱ نقد فمینیستی
- ۱۷۴ نقد فمینیستی انگلیسی - امریکایی
- ۱۷۵ نقد فمینیستی پسا ساختارگرا
- ۱۷۵ نقد فمینیستی ماتریالیستی
- ۱۷۶ نقد فمینیستی پست‌مدرن
- ۱۷۶ نقد فمینیستی آمازونی
- ۱۷۶ نقد فمینیستی جدایی‌طلب
- ۱۷۶ نقد فمینیسم فرهنگی
- ۱۷۷ نقد کاربردی یا مبتنی بر واکنش خواننده
- ۱۸۲ واکنش خواننده و نقد مؤثر یا سبک‌شناسی تأثیری

یادداشت

آنگاه که فرصتی برای زبان بشریت فراهم می‌گردد، تا خود را در شکلی بدیع بیان نماید، ادبیات خلق می‌شود. اگرچه پیدایش یک اثر ادبی با لذت خلق کردن ارتباط تنگاتنگی دارد، اما ادبیات می‌تواند بسیار تا بسیار جدی تلقی گردد. ادبیات قادر است که از طریق جدیت خود، ما را توانا سازد تا در جنبه‌های مهم و بعضاً دردناک زندگی، بیشتر تفکر و تعمق کنیم. بهتر است بگوئیم؛ ادبیات می‌تواند زندگی ما را دگرگون نماید. و این، آنجایی است که؛ در قالب نقد، ما را برای فهم و درک بیشتر یکدیگر و ارتباط موثرتر یاری کند. ادبیات هم‌چنین قادر است تا برای هر بُعدی از دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم، معنایی فراهم آورد؛ و از آن هم مهم‌تر، کمک کند تا این تجربه‌های خاص را با دیگران سهیم شویم؛ و در واقع به این جنبه باید به عنوان نهایت خلاقیت، در زندگی بشر نگریسته شود.

اما نکته اینجا است که آیا دستیابی به این نهایت، ساده است؟ هرگز. زیرا هر کس که قادر باشد از زبان استفاده کند، لزوماً قادر نخواهد بود به پیچیدگی‌ها و ظرافت‌های ادبیات بپردازد. حال برای این که بتوانیم نسبت به ژانرهای مختلف ادبی به حق پاسخگو باشیم، بایستی این هنر را بیاموزیم. این مهارت چیزی بیش از تکلم و توانایی خواندن و نوشتن است؛ ظرافت کار ادبی در همین جاست. هرچه بیشتر ما خود را در این امر توانا سازیم، به همان نسبت، میزان لذت بردن ما از یک اثر ادبی هم بیشتر خواهد بود.

یعنی برای این که یک کار ادبی را بفهمیم و بتوانیم از خواندن آن هرچه بیشتر لذت ببریم، بایستی با مقدمات و علم نقد، آشنایی داشته باشیم.

در هر حال، فرایند برانگیختن احساسات و عواطف نسبت به یک کار ادبی، جنبه‌ای بسیار مهم از زبان ادبی است. با این حساب بایستی نقد ادبی را همواره جزء لاینفک ادبیات شمرد؛ زیرا که نقد، خود، بخشی از فرایند آفرینش است.